

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

1

Eminescu – prima medalie comemorativă

Dr. Ionel NOVAC

La doar câteva zile de la moartea lui Mihai Eminescu, când ecurile trecerii în neființă a Luceafărului poeziei românești erau încă proaspete în memorie, câteva ziare ("Curierul Românesc" din 20 iunie, "Universul" din 28 iunie și "Fântâna Blanduziei" din 2 iulie), preluând o corespondență din "Românul", anunțau lapidar că "mai multe persoane din acest oraș (Iași) au luat inițiativa de a bate o medalie comemorativă în amintirea lui Eminescu. Medalia s-a comandat în străinătate". Deși numele lor nu ne sunt cunoscute, este posibil ca respectivele persoane să fi fost din grupul de la Societatea "Junimea", al cărei membru fusese și Poetul și unde acesta și-a prezentat deseori creațiile.

Medalia, unifață, a fost realizată în patru dimensiuni, de 20, 24, 27 și 30 de milimetri, fiind confecționată din bronz, argint, argint aurit și aur. Diversitatea de dimensiuni și materiale dovedesc faptul că, după gravare, baterea s-a prelungit, probabil în funcție de solicitări, dar indică și implicarea unui atelier intern, mai ales pentru tirajele de argint, care poartă marcajul de atelier autohton (doi delfini, semnul de marcă al Băncii Moldovei).

Prima medalie comemorativă dedicată lui Mihai Eminescu (1889)

Este fotografia unui „bărbat îmbătrânit și împietrit de suferință, dar surprinzător de înseninat, cu sprâncenele arcuite cutezător și privirea ridicată”.

Pe aversul medaliei este înfățișat bustul Poetului, gravat din față, ușor spre dreapta, iar la exergă apare înscrisul * MICHAIL EMINESCU *, urmat orizontal de anii 1849 și 1889.

La prima observare, două sunt elementele care atrag atenția în mod deosebit: ortografierea prenumelui Poetului

(„CH” și terminatia în „L”) și anul nașterii.

Gravarea numelui cu „CH” se datora faptului că, deși procesul reformării scrierii românești se încheiase (în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza trecându-se la înlocuirea aflatului chirilic cu cel latin), totuși se mențineau încă unele reminiscențe. De altfel, și în ziarul „Fântâna Blanduziei”, edițiile din 18 și 25 iunie 1889, numele Poetului apare tot cu „CH”.

În ceea ce privește anul nașterii, acesta s-a trecut greșit (1849), preluându-se însemnarea autografă din registrul „Junimii”, făcută la 1877 chiar de Mihai Eminescu, care menționa ca dată a nașterii sale 20 decembrie 1849. Aceasta a fost utilizată de mai mulți contemporani ai săi, inclusiv de Iosif Vulcan în „Familia”, și doar abia după descoperirea, în 1892, la Biserica Uspenia din Botosani, a actului de botez în care se preciza 15 ianuarie 1850 ca dată a nașterii a Poetului, s-a revenit la data corectă.

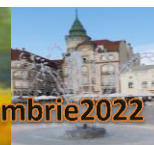

Cetatea Cavalerilor

Avram Iancu -150

Nr. 111(27) Noiembrie2022

Medaliile au fost dotate cu tortiță sau anou de prindere, aspect care dovedește că „acestea erau destinate a fi purtate ca medalion sau prinse pe piept, probând astfel prețuirea și admirația profundă față de scriitorul care a ridicat poezia românească pe cele mai înalte culmi”.

Din păcate, datele privind autorul gravurii și tirajul medaliilor realizate au rămas necunoscute. Astăzi, astfel de exemplare sunt foarte rare, dar pot fi admirate în colecțiile unor muzee (Muzeul Național de Istorie a României, Casa Memorială „Mihai Codreanu” din Iași) sau ale câtorva pasionați colecționari din țară.

Medalia constituie primul document de metal care îl omagiază pe Mihai Eminescu, chiar în anul în care „Luceafărul” poeziei românești a trecut în eternitate. În timp, îi vor fi închinat alte zeci și sute de medalii, plachete și insigne comemorative, astfel că, în prezent, Eminescu a devenit personalitatea română căreia i s-au dedicat cele mai multe astfel de piese. Și care continuă să fie un izvor nesecat de inspirație și noi realizări...

Bibliografie:

1. Maria Dogaru, Ion Dogaru - *Eminescu în documente de metal*, Editura pentru turism, București, 1991;
2. Victor Macarie – „Prima medalie cu chipul lui Eminescu”, în revista „Magazin”, 18 mai 1985;
3. Victor Macarie – „Eminescu, prima medalie, primul bust”, în revista „Vestea”, iunie 2009;
4. Constantin Mălinaș - *Eminescu în arta medaliei 1871-1989*, Editura Gee, Botoșani, 2009.